دیروزنامه

پنجشنبه، ۸ خرداد ۲۸/۱۳۸۲ ربیع‌الاول ۲۹/۱۴۲۴ مه ۲۰۰۳

مجلسی بی‌تفاوت به معیشت مردم

■ مجلس ششم در حالی بر سر کار آمد که اکثریت اعضای آن را افرادی با وجهه سیاسی و با گرایش‌های تند تشکیل می‌داد. هرچند مردم از تغییر دولت سازندگی به حل مشکلات معیشتی و اقتصادی شان امیدوار شده بودند، اما دوم‌خردادی‌ها، «توسعه سیاسی» را محور شعارهای خود قرار داده‌اند و در مسیر دیگری حرکت کردند. مجلس دوم‌خردادی‌ها پا را فراتر نهاد و از همان ابتدای کار خود را وقف پروژه‌های سیاسی تندروهای دوم‌خردادی کرد و عملاً نشان داد کاری به مسائل اصلی مردم ندارد. کار چنان پیش رفت که یکی از نمایندگان مشارکتی مجلس ششم در تریبون این مجلس با گستاخی تمام به ملت ایران اهانت کرد و گفت: «اگر مرگ موش هم توزیع شود، مردم برای گرفتن آن صف می‌بندند!» البته مردم در انتخابات مجلس هفتم صف بستند و طومار مجلس ششمی‌ها را در هم پیچیدند!

یادداشت

عباس حاجی نجاری

الزامات عمل انقلابی در ماه‌های پایانی عمر مجلس

«انقلابی، جوان و پرتحرک» از محاسن مجلس یازدهم بود که رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با نمایندگان مجلس در روز سوم خرداد بر آن تأکید کردند و یادآور شدند که «بعد از سه سال در مجموع این مجلس را همچنان انقلابی جوان و پرتحرک می‌دانم، البته این نگاه کلی و بدون در نظر گرفتن استثنائاتی است که ممکن است در مجلس وجود داشته باشد.»

مجلس شورای اسلامی به‌عنوان یکی از نمادهای اصلی مردم‌سالاری در نظام جمهوری اسلامی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار و در مقایسه با دیگر نهادها بیشترین حجم از اصول قانون اساسی را به خود اختصاص داده است. این مجلس در طول ۱۱ دوره گذشته خود توانسته است منشأ خدمات ارزشمندی در نظام جمهوری اسلامی باشد و به همین دلیل امامین انقلاب با واژگانی نظیر عصاره ملت، عصاره انقلاب، در رأس امور، پایگاهی مستحکم برای دفاع از اسلام و انقلاب اسلامی از آن یاد کرده‌اند. اگرچه در مقاطعی از تاریخ نظیر دوران مجلس ششم عملکرد عوامل برخی از جریان‌های سیاسی سبب ملکوک شدن چهره مجلس و حتی صف‌بندی آن در برابر نظام شده بود، اما به‌رغم آن همواره این انتظار بوده و هست که مجلس شورای اسلامی به‌ویژه در گام دوم انقلاب، راهبردی‌تر و مبتنی بر افق تمدنی انقلاب اسلامی و ارتقای کارآمدی نظام عمل کند. سال گذشته زمانی که رهبر معظم انقلاب از مجلس یازدهم به‌عنوان مجلس انقلابی یاد کردند در ادامه به این نکته اشاره کردند که بعضی‌ها از این تعبیر خوششان نیامد، اما این تعبیر حقیقی بود چراکه مردم نمایندگانی را برای مجلس انتخاب کرده‌اند که شعارها و جهت‌گیری‌های آنها انقلابی بود. در عرصه قانون‌گذاری نیز تصویب قوانینی نظیر قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها، قانون حمایت از جوانی جمعیت، قانون جهش تولید دانش‌بنیان نمادی از این انقلابیگری است. علاوه بر آن روحیه جهادی و حضور در میدان و موقعیت‌های مورد نیاز مردم، رویکرد جدیدی است که نمایندگان مجلس یازدهم را نسبت به دوره‌های سابق مجلس متمایز کرده است. پیگیری مسائل اصلی کشور نیز در این سه سال از سوی شاکله مجلس مورد توجه و اهمیت قرار گرفته است. در این راستا می‌توان به مهم‌ترین مصوبات مجلس در حوزه اقتصاد و سیاست اشاره کرد. تدوین طرح‌های بسیار مهم در حوزه اقتصادی، به‌وضوح نشان‌دهنده انگیزه و تحرک مجلس یازدهم برای حل مسائل اقتصادی است. اما تداوم این شرایط به‌ویژه در یک سال باقی‌مانده از عمر مجلس یازدهم منوط به اهتمام در عرصه‌های زیر است:

الف: حفظ شاخصه‌های انقلابیگری در عمل کلی مجلس پایبندی به مبانی و ارزش‌های اساسی انقلاب، هدف‌گیری آرمان‌های انقلاب و اهتمام برای رسیدن به آنها، پایبندی به استقلال کشور، حساسیت در برابر دشمن و نقشه دشمن و عدم تبعیت از او و داشتن تقوای دینی و سیاسی از جمله این شاخصه‌هاست. رعایت این شاخصه‌های کلی که خوشبختانه مجلس یازدهم در عمل به آن کارنامه موفقی دارد، این ظرفیت را ایجاد می‌کند که مجلس بتواند در راستای تحکیم اصول و ارزش‌های انقلابی و تثبیت این اصول و آرمان‌ها گام برداشته و حمایت قاطبه مردم را به همراه داشته باشد. این امر در تقویت مشارکت توده‌های اجتماعی در انتخابات آینده نقشی اساسی دارد.

ب: حفظ شاخصه‌های یک نماینده مردمی و انقلابی ساده زیستی و اسیر تجملات نشدن، حفظ هویت ایمانی و انقلابی، مسئولیت‌پذیری و مردمی بودن، مقدم داشتن مسائل اصلی کشور بر مسائل محلی و اجتناب از تبعیض و فساد و... که درواقع نمایانگر یک نماینده انقلابی هستند، این امکان و ظرفیت را برای مردم فراهم می‌کنند که هم در صحت انتخاب خود یقین کنند و هم به قابلیت و اثربخشی انتخاب خود در آینده امید داشته باشند.

ج: عمل به توصیه‌های رهبری: مقام معظم رهبری در توصیه‌های خود به مجالس گذشته و به‌ویژه به مجلس یازدهم در چهار دیدار خود در امسال و سال‌های اخیر بر نکات مهمی تأکید کرده‌اند که برخی از آنها در دو محور گذشته مورد تأکید و برخی دیگر نظیر توجه به جوزده نشدن و عقلانی عمل کردن، توجه به اصل و فرع‌ها در تصمیم‌گیری، مردمی بودن و نه عوام‌زده و هیجانی موضع گرفتن، مراقبت بر اینکه در نقدها و نطق‌ها دچار بی‌انصافی نشدن، توجه هم‌زمان به آرمان‌خواهی و عقلانیت در تصمیم‌گیری‌ها، توجه به جایگاه مجلس در هماهنگی با دیگر مدیران و قوا، تأکید بر رویکرد همکاری و هم‌افزایی قوا، خودداری از وارد کردن مناقشات در روابط دولت و مجلس، همراه کردن تقوا و صداقت با حریت و صراحت از جمله توصیه‌هایی است که عمل به آن مجلس را در تراز مجلس انقلاب قرار می‌دهد.

د: اهتمام بر حل نیازهای قانونی کشور: در یک سال باقی‌مانده از عمر مجلس یازدهم که زمان کمی هم نیست، اگر به فهرست کارهای مجلس نگاه شود قوانین متعددی را می‌توان یافت که بعضی حتی سال‌ها منتظر طی فرآیند تصویب در مجلس را می‌گذرانند نظیر طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی، طرح شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهادها و یا همین لایحه عفاف حجاب که این روزها فضای اجتماعی و رسانه‌ای کشور را درگیر خود کرده و تصویب آنها می‌تواند باقیات‌الصالحاتی برای نمایندگان مجلس یازدهم باشد و همچنین تصویب برنامه هفتم توسعه، و پیگیری تحقق شعار سال. اما قرار گرفتن مجلس در سال چهارم که درواقع سال پایانی عمر مجلس یازدهم است این مجلس را در برابر آزمونی سخت قرار داده است چرا از یک‌سو هدف‌گیری کسب آرای مردم برای انتخابات بعدی به‌طور طبیعی نمایندگان مجلس را محافظه‌کار کرده که به‌گونه‌ای عمل کنند که مواضع و دیدگاه‌های آنها باعث کاهش آرای آنها در حوزه‌های انتخابیه نشود، در نقطه مقابل آن هدف متعالی آن است که نمایندگان بتوانند با جبران خلأها و قصورها، همان‌گونه که سرافراز وارد مجلس شدند، بتوانند سرافراز از مجلس خارج شوند.

گزارش یک

جعفر برزگر

حزبی شدن انتخابات کلید خورد

مجلس به قانون انتخابات، «انتخابات تناسبی» را الحاق کرد که می‌تواند تغییری بسیار قابل توجه در روند انتخابات باشد

حمیدرضا نیک عهد | جوان

«نظام تناسبی» که دیروز در مجلس در ادامه رسیدگی به قانون انتخابات مجلس به عنوان یک ماده اضافه شد، در میان خبرها چندان دیده نشد با آنکه تغییری اساسی در انتخابات مجلس و ورودی‌های آن خواهد داشت، به گونه‌ای که با این طرح، می‌توان گفت رأی اقلیت حرام نمی‌شود و اکثریت به یکباره همه کرسی‌های مجلس را به نام و برای خود تصاحب نمی‌کند، چیزی که مشابه آن در رأی الکترال انتخابات امریکا دیده می‌شود و نامزدی که رأی اکثریت را آورده، بقیه آرای اقلیت را هم به نام خود خواهد کرد. با این طرح در صورت تصویب نهایی در شورای نگهبان، احزاب می‌توانند به میزانی که رأی از مردم گرفته‌اند، در کرسی‌های مجلس سهیم باشند. این درواقع بهترین معنی برای اهمیت یافتن رأی اقلیت و تک تک آرای به صندوق ریخته شده است.

■■■

نمایندگان مجلس شورای اسلامی روز گذشته در روند ادامه رسیدگی به موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی با الحاق یک ماده به این طرح در خصوص برگزاری انتخابات تناسبی برای نخستین بار در تهران با ۱۶۱ رأی موافق، ۷۱ رأی مخالف و سه رأی ممتنع از مجموع ۲۴۹ نماینده حاضر در جلسه موافقت کردند.

در مقدمه توجیهی این ماده واحده آمده است: ایرادهای جدی وارده به نظام انتخاباتی اکثریتی یک و یا چند شهرستانی، سال‌ها است که ذهن مجالس مختلف را به خود مشغول کرده است. اقدام مجلس در ادوار مختلف برای استقرار نظام انتخاباتی اکثریتی استانی و صدور مصوبه‌های مختلف و نیز رد این مصوبات توسط شورای نگهبان، نشان‌دهنده این است که نظام اکثریتی استانی هم، نظام مقبول و مناسبی برای جایگزینی نظام انتخاباتی فعلی نیست. ضمن اینکه انتخاب نظام تناسبی استانی رایج در بسیاری از کشورها نیز به علت وجود حوزه‌های فرعی شهرستانی در کشور ما امکان پذیرش و اجرا ندارد.

اما مختصات انتخابات تناسبی چیست و درصورت تأیید نهایی آن در شورای نگهبان، چه اتفاقی در انتخابات مجلس در حوزه انتخابیه تهران رقم خواهد خورد. در تعریف انتخابات تناسبی تصریح شده است: «در نظام‌های تناسبی، برخلاف نظام‌های اکثریتی که به موجب آن حائزین نصف به علاوه یک، همه کرسی‌ها را به خود اختصاص می‌دهند، هر حزب یا گروهی به تناسب آرای خود می‌تواند صاحب کرسی نمایندگی باشد. به این ترتیب نظام تناسبی، بر ارائه فهرست از طرف احزاب مبتنی است و انتخابات تنها در یک مرحله انجام می‌شود.» از این رو می‌توان انتظار داشت که یکدست شدن نمایندگان مجلس در حوزه انتخابیه تهران و پیروزی یک جریان سیاسی خاص برای همیشه از میان خواهد رفت و احزاب و گروه‌های سیاسی به میزان رأیی که در انتخابات به دست می‌آورند، حائز کرسی در پارلمان خواهند شد. به عبارت دیگر در انتخابات تناسبی لیست‌ها به تناسب رأیی که در انتخابات آورده‌اند، در مجلس کرسی خواهند داشت و این مدل در واقع مقدمه‌ای برای حزبی شدن انتخابات است.

برای اطلاع از جزئیات این شیوه انتخاباتی، فلسفه ورود مجلس به این نظام انتخاباتی، محاسن و ساز و کارهای اجرایی آن با محمدصالح جوکار، رئیس کمیسیون امور داخلی و شوراهای مجلس و همچنین خانم دکتر عاطفه مرادی، مدیر اندیشکده حکمرانی شریف گفت‌وگویی انجام داده‌ایم.

■ تضمین عدالت انتخاباتی با انتخابات تناسبی

محمد صالح جوکار، رئیس کمیسیون امور داخلی و شوراهای مجلس یازدهم در پاسخ به این سؤال «جوان» که نظام انتخاباتی تناسبی چه محاسنی دارد و می‌تواند چه خلأهایی را پر کند، گفت: «نظام انتخاباتی فعلی کشور حداکثری است. به این صورت که هر فرد یا حزبی که اکثریت مطلق یعنی ۵۰ درصد به‌علاوه یک را به دست بیاورد، پیروز انتخابات معرفی می‌شود. این نظام باعث می‌شود که مثلاً فرد یا حزبی که حتی ۱۰۰ رأی از فرد پیروز کمتر آورده هم به صورت کامل حذف شود و هیچ سهمی در کرسی‌های پارلمان نداشته باشد. این روش با عدالت انتخاباتی هم مغایر بود و کسانی که به حزب یا فردی رأی داده بودند اما به اکثریت نرسیده بودند تفکر و مطالبات خود را در پارلمان نمی‌دیدند. بنابراین ما در مجلس شورای اسلامی تلاش کردیم در اصلاح قانون انتخابات فکری برای این مسئله داشته باشیم و نظام تناسبی را به صورت آزمایشی برای شهر تهران تصویب کردیم تا مسئله عدالت انتخاباتی را مورد توجه قرار دهیم و هر حزبی در این نظام براساس میزان رأی خود سهم داشته باشد.»

نماینده مردم یزد در مجلس شورای اسلامی مسئله هدر رفت منابع صرف شده در انتخابات را هم یکی از خلأهای نظام انتخاباتی حداکثری دانست و توضیح داد: بالاخره در انتخابات احزاب و گروه‌های سیاسی و افراد منابعی را هزینه می‌کنند و زمانی هم صرف می‌کنند که در نظام انتخاباتی بخشی از این منابع هدر می‌رود.

■ انتخابات تناسبی مشارکت را بالا می‌برد

جوکار در پاسخ به این پرسش که نظام انتخاباتی تناسبی چه تأثیری در مسئله مشارکت مردم در انتخابات می‌تواند داشته باشد، بیان داشت: «این امر می‌تواند انگیزه مشارکت برای گروه‌های مختلف را افزایش دهد چرا که آنها مطمئن هستند که به اندازه میزان رأی خود در مجلس سهم خواهند داشت و انتخابات حالت صفر و یکی و برد و باختی نخواهد داشت و سهم هر تفکر بر اساس بدنه رأی محفوظ خواهد بود.»

رئیس کمیسیون امور داخلی و شوراهای مجلس یازدهم ادامه داد: البته این نوع نظام انتخاباتی مختص حوزه‌های انتخابیه‌ای است که بالای چهار نماینده داشته باشند و گرنه در حوزه‌های پایین‌تر از این تعداد باید به همان نظام حداکثری قبلی فعلاً اکتفا کنیم و روش تناسبی در آنها جواب نمی‌دهد.

■ خداحافظی با انتخابات ۳۰- هیچ

عاطفه مرادی، مدیر مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف هم در مورد مزایا و محاسن نظام انتخاباتی تناسبی به «جوان» گفت: «در مسئله انتخابات ما باید دو پیش فرض را در نظر بگیریم؛ نکته اول اینکه هدف کلان و کلی ما از طراحی هر نظام انتخاباتی باید افزایش مشارکت سیاسی شهروندان باشد. هدف دوم با افزایش مشارکت سیاسی شهروندان اعتماد عمومی و در نهایت سرمایه اجتماعی ساختارهای مختلف سیاسی از جمله پارلمان را تقویت کنیم، چرا که پیشبرد اهداف، برنامه و قوانین بدون این سرمایه ممکن و میسر نخواهد بود.»

مرادی سپس با اشاره به نظام انتخاباتی فعلی کشور، بیان داشت: «در حال حاضر ما دچار نظام انتخاباتی ۳۰- هیچ هستیم. به این معنا که یا مجلس متعلق به اصولگرایان است یا اصلاح طلبان و ما مجلس ترکیبی نداریم. این وضعیت باعث می‌شود افراد مستقل، توانمند و فاضل که لیاقت حضور در مجلس را دارند، نتوانند رأی کافی به دست بیاورند.»

■ تکثر سیاسی با انتخابات تناسبی جان می‌گیرد

مدیر مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف، افزود: در همین انتخابات مجلس یازدهم ما شاهد بودیم که چند جوان توانمند که رأی نسبتاً خوبی هم آوردند به دلیل اینکه در فهرست‌های مطرح نبودند در نهایت حذف شدند. حضور در فهرست‌ها هم ساز و کار مالی و فکری خاص خود را دارد.

این پژوهشگر مطالعات پارلمانی با بیان اینکه نظام انتخاباتی تناسبی منجر به افزایش مشارکت سیاسی شهروندان مخصوصاً در شهرهای بزرگ می‌شود، تصریح کرد: «در حال حاضر وقتی از پیش مشخص است که مثلاً در این دوره گفتمان غالب با اصولگرایان است، شهروندانی که علاقه به اصلاح‌طلبان دارند، انگیزه خود را برای مشارکت در انتخابات از دست می‌دهند. این امر در حالت معکوس هم صادق است. بنابراین، این وضعیت به تضعیف مشارکت منتهی می‌شود. اما در نظام تناسبی همه می‌دانند که رأی آنها در چینش مجلس مؤثر است.»

مرادی سپس به یک نکته مهم در نظام انتخابات تناسبی اشاره کرد و توضیح داد که «در این نوع چارچوب انتخاباتی مجالس دچار تکثر سیاسی و فکری خواهند بود و همین امر به پویایی فضای سیاسی جامعه و شکل‌گیری کار جمعی و اقناعی در ساختار بروکراسی کشور کمک خواهد کرد.»

■ چشم‌انداز انتخابات تناسبی

بر اساس آنچه گفته شد، با اتخاذ الگوی تناسبی، به دلیل آنکه هر فهرست انتخاباتی متناسب با آرای کسب شده حائز کرسی‌های نمایندگی مجلس از آن حوزه انتخابیه می‌شود، گروهی حذف نشده و احتمال حضور سلایق مختلف جامعه در مجلس افزایش می‌یابد. در الگوی تناسبی، برخلاف الگوی اکثریتی، انتخابات بر مبنای پیروزی مطلق اکثریت و حذف اقلیت نبوده و حضور گروه‌های مختلف سیاسی در مجلس شورای اسلامی تا حد بالایی تضمین شده است. در الگوی تناسبی گروه‌های سیاسی می‌دانند که با توجه به پایگاه اجتماعی‌شان، حداقلی از کرسی‌های نمایندگی حوزه انتخابیه را دارا هستند. مضافاً اینکه طرفداران یک جریان سیاسی نیز می‌دانند که جریان سیاسی رقیب قطعاً در مجلس آینده حضور خواهد داشت و قابل حذف شدن نیست. چنین مکانیسمی تنش‌های انتخاباتی و احتمال دوقطبی‌سازی جامعه را به شدت کاهش خواهد داد. همچنین در الگوی تناسبی، به دلیل آنکه گروه‌های اصلی سیاسی حذف نشده و گروه‌های مختلف متناسب با میزان آرای کسب شده واجد کرسی‌های نمایندگی می‌شوند انگیزه مشارکت در انتخابات در میان طرفداران آنان افزایش می‌یابد.

گفتنی است در نظام اکثریتی به دلیل ماهیت حذف‌کنندگی آن، افزایش مشارکت در انتخابات معمولاً با افزایش تنش‌های سیاسی و دوقطبی‌سازی جامعه «رأی ایجابی» همراه است. درحالی که در الگوی تناسبی افزایش مشارکت در انتخابات به دور از تنش‌های سیاسی- اجتماعی و با رأی به دست می‌آید.

ویژه

نگرانی برای تروریست‌ها دغدغه فقر مردم را از عبدالحمید گرفت!

عبدالحمید اسماعیل‌زهی، امام جمعه مسجد مکی زاهدان اول فروردین ماه سال جاری، در پیام تبریک سال جدید خطاب به مردم، اولین آرزویی که کرد، رفع فقر از کشور بود. او زمانی هم که می‌خواست سیاست‌های منطقه‌ای ایران را نقد کند، از فقر مردم ایران گفت: «ملت ایران بر هر ملتی مقدم است. نگذارید ملت ایران از گرسنگی بمیرد و بر اثر فقر گرفتار فساد شود. اینکه فلان ملت چه شد را رها کنید. اول این ملت باید از شر و فساد فقر نجات پیدا کنند.» ۲۳ دی ماه ۱۴۰۱ هم که او در خطبه‌های نماز جمعه مسجد مکی زاهدان گفت: «امروز در کشور ما اعتراضات زیاد شده است و اضطراب و استرسی در بین مردم به وجود آمده است و این‌ها همه از مشکلاتی است که در کشور به وجود آمده و از آن جمله فقر و گرسنگی است. پول مردم بی ارزش شده و درآمدها کفاف نمی‌کند.»

امروز اما او حرف تازه‌ای می‌زند، و به نظر می‌رسد دنبال فضاسازی دیگری است. او در خطبه‌های نماز جمعه اخیرش به مجلس، بابت سکوت مقابل اعدام قاتلان حمله کرده و گفته که کار شما رسیدگی به آب و برق مردم نیست و باید بر این اعدام‌ها نظارت کنید!

او گفته که «نمایندگان مردم به جای اینکه بر عملکرد حاکمیت، دولت، اجرای قانون اساسی، اجرای عدالت و آزادی‌ها نظارت داشته باشند، دغدغه‌شان این شده که فلان شهر و روستا آب و برق و راه دارد یا نه. با این همه اعدام‌های بی‌رویه و فراوان و این همه تبعیض و نابرابری، چرا از خانه ملت صدایی بلند نمی‌شود؟ اگر نماینده نتواند بر این‌ها نظارت کند پس در مجلس چه‌کار می‌کند؟ بسیاری از معترضان را در ماه‌های گذشته زدند و کشتند. بگذارید آب و برق و راه نداشته باشیم اما شرف و حیثیت این ملت معترض حفظ شود.»

عبدالحمید به اعدام‌های دو هفته اخیر اشاره می‌کند؛ اعدام سه تروریستی که در محله خانه اصفهان به مردم و نیروهای حافظ امنیت با کلت و کلاش حمله کردند و سه نفر را کشتند، اعدام ۶ قاچاقچی عمده مواد مخدر و اعدام رئیس یک باند بین‌المللی قاچاق زنان! چرا عبدالحمید باید چنان نگران این جماعت شود که از دغدغه آب و برق مردم بگذرد؟!

بازی‌های سیاسی، حتی در حد دفاع از تروریست و قاچاقچی مواد مخدر و سرکرده باند فساد زنان چنان برای عبدالحمید اولویت یافته که حتی از دغدغه‌ای که بارها بر آن تأکید کرده بود، یعنی فقر هم می‌گذرد. این نشان می‌دهد که همان فریادها برای فقر مردم هم از سر دغدغه‌مندی نبوده و بازی سیاسی در آن برهه چنین اقتضایی داشته است. البته عجیب هم نیست؛ کسی که با لندکروز رفت و آمد کند و خانه و مسجدی اشرافی داشته باشد، نمی‌تواند دغدغه فقر مردم را هم داشته باشد.

گزیده خبر

تسلیت رهبر معظم انقلاب به مناسبت درگذشت آیت‌الله محمدتقی مجلسی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر انقلاب اسلامی در پیامی درگذشت عالم جلیل‌القدر مرحوم آیت‌الله آقای حاج شیخ محمدتقی مجلسی را تسلیت گفتند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری در پیام رهبر انقلاب اسلامی آمده است: درگذشت عالم جلیل‌القدر مرحوم آیت‌الله آقای حاج شیخ محمدتقی مجلسی رحمه‌الله‌علیه را به علمای اعلام و حوزه علمیه و عموم مردم عزیز اصفهان و بالخصوص به خاندان مکرّم و شاگردان و ارادتمندان آن مرحوم تسلیت عرض می‌کنم و رحمت و مغفرت الهی را برای ایشان مسئلت می‌کنم. سیدعلی خامنه‌ای ۱۴۰۲/۳/۷

ستون دوشنبه‌ها

از حاشیه تا متن

تقی دژاکام
روزنامه‌نگار

از کوچه ویگن گارا پیدی تا مشهد مقدس

۱. چندسالی از آغاز به کارم در مطبوعات نگذشته بود که هنگام گپ‌وگفت با دوستان از شدت فشار و تضییقاتی که صاحبخانه‌های آنها به آنان روا می‌داشتند شگفت‌زده شدم. از ماجراهایی که آنها تعریف می‌کردند به‌شدت وحشت می‌کردم و در اضطراب این بودم که اگر ازدواج کنم و گیر چنین صاحبخانه‌هایی بیفتم چه کنم.

آن ایام منزل عمه‌ام در مشهد بود و من هر چند وقت یک‌بار توفیق زیارت امام رضا علیه‌السلام را پیدا می‌کردم. در یکی از همین بارها به عمه‌خانوم ماجرا را گفتم و گفتم که بیشتر از آنکه از خدا یک همسر خوب بخواهم، صاحبخانه خوب می‌خواهم. عمه‌خانوم کاملاً راحت و عادی با موضوع برخورد کرد و گفت همین الان وضو بگیر و برو حرم و خیلی خودمانی و با زبان فارسی با امام رضا صحبت کن و مشکلت را بگو. همین کار را هم کردم و رفتم و رو به حضرت درخواستم را مطرح کردم.

چند ماه بعد مقدمات ازدواج من فراهم شد و از ابتدای زندگی تا الان که سی‌وچند سال از آن زمان می‌گذرد شاید چیزی حدود سیزده، چهارده بار منزل و صاحبخانه عوض کردم و عجیب اینکه هر بار صاحبخانه بعدی از قبلی بهتر و مهربان‌تر و آسان‌گیرتر بوده است.

۲. وارد خانه که شدم «مادام» کنار همسرم نشسته بود و یک کاسه آش هم وسط بود. با خنده گفتم: خانوم! برای مادام چه آشی پخته‌ای؟! گفت: آش را خود مادام پخته و یک کاسه هم برای ما آورده است.

مادام محمودیان همسایه دیوار به دیوار ما در کوچه شهید «ویگن گارا پیدی» در نارمک بود. کوچه‌ای که با دو، سه کوچه دیگر، بخش ارمنی‌نشین نارمک را تشکیل می‌دهد. مادربزرگ دوستم -فرهاد- که دیگر سنی از او گذشته بود، به اصرار فرزندانش پیش آنان رفته بود و با لطف آنان ما دو، سه سالی آنجا نشستیم.

از آنجا که من و همسرم مقلد حضرت آیت‌الله خامنه‌ای هستیم و بنا به فتوای ایشان درباره اهل کتاب، طبیعتاً رابطهٔ ما، حتی رابطهٔ غذایی ما با مادام خیلی خوب بود و رفت‌وآمد زیادی داشتیم.

همسرم توضیح داد: مادام آش نذری پخته است. پرسیدم: مادام! شما هم نذر آش دارید؟ گفت: بله. اما این نذر برای امام حسین است. خیلی تعجب کردم. گفتم: شما برای امام حسین نذر کرده‌اید؟! با همان فارسی لهجهٔ ارمنی گفت: چرا تعجب می‌کنی؟ ما هم امام حسین را دوست داریم. و ادامه داد: حالا چند روز دیگر هم صبر کن ببین این کوچه نزدیک تاسوعا و عاشورا که می‌شود برای امام حسین چه کار که نمی‌کنند.

آن موقع یعنی سی سال پیش دیده‌ها و دانسته‌هایم از ارادت ارامنه عزیز به امام حسین و حضرت ابوالفضل علیهماالسلام به اندازه امروز نبود، به همین دلیل توضیحات مادام تعجبم را بیشتر کرد. به‌خصوص وقتی که گفت تازه اینکه چیزی نیست؛ من هر سال یک گوسفند نذر امام حسین دارم که خودم می‌خرم و آن را به تکیهٔ جوانان آزاده که در بن‌بست بالایی هستند می‌دهم.

مادام خیلی خونسرد ادامه می‌داد و موضوع برایش کاملاً عادی بود و از تعجب‌های من تعجب می‌کرد! چایش را که سر کشید، گفت: ببین! ما امام‌ها را خیلی دوست داریم. یک چیزی بگویم راحت کنم. من و دخترانم هر وقت در زندگی مشکلی پیدا می‌کنیم، یک بلیت رفت‌وبرگشت هواپیما به مشهد می‌گیریم. می‌رویم، حاجتمان را از امام رضا می‌گیریم می‌آییم.

خیلی عجیب بود. مادام نگفت حاجتمان را «می‌گوییم». گفت: «می‌گیریم می‌آییم»! با همین قطعیت و استحکام.

۳. چندسال پیش در حالی که سال‌ها از بازنشستگی من از روزنامه گذشته بود و تجربه کار در چندین خبرگزاری را هم با خود داشتم، از شلوغی و گرانی و آلودگی تهران خسته شده بودم، مادر را برای زیارتی دو، سه روزه به مشهد آوردم. همان‌طور که پیاده به سمت حرم مطهر قدم برمی‌داشتیم به مادر گفتم خیلی دوست دارم که به مشهد بیایم و اینجا زندگی کنم تا از همجواری با امام هشتم لذت ببرم. ضمن اینکه از شلوغی و گرانی و آلودگی تهران هم راحت می‌شوم. مادر خیلی استقبال کرد. من هم فوری گفتم پس همین الان که به حرم مشرف شدی، برای این حاجت من دعا کن.

عصر همان‌روز در حالی که برای دیدن یکی از دوستان خوبم که مدتی بود در آستان قدس رضوی مشغول شده بود، به محل کارش رفتم، با درخواست او برای آمدن به مشهد و همکاری در بخش‌های فرهنگی و رسانه‌ای آستان مواجه شدم.

یک ماه بعد در حالی که برای «شریه حرم» آستان قدس و تغییرات محتوایی در آن طرح مفصلی نوشته بودم و آن طرح پذیرفته شده بود، در مشهد مقدس ساکن و در بخش رسانه و ارتباطات آستان مشغول شده بودم و صاحبخانه من هم بزرگواری بود که بیش از دیگر صاحبخانه‌ها برای راحتی و آرامش من و آشنایی‌ام با مشهد از هیچ چیز کم نگذاشت.

■■■

همه ما آن حدیث مشهور امام رضا علیه‌السلام را شنیده‌ایم که کسی که به زیارتم بیاید در سه جا (از لحظه مرگ به بعد) زیارتش را پس می‌دهم و نمی‌گذارم که به او بد بگذرد، اما واقعیت این است که این امام مهربان که ما ایرانیان توفیق میزبانی از خود و خواهر و بسیاری از برادران بزرگوارش را داریم، در همین دنیا هم لطف بیکرانش را از ما محبان و شیفتگانش و حتی غیرمسلمانان هم دریغ نمی‌کند.

این خاطرات و نکات از باب «وَاَمّا بِنِعمَه رَبّکَ فَحَدّث» (نعمت‌های خداوند را بازگو و نقل کن) نوشته شد تا بهانه‌ای باشد برای تبریک میلاد سراسر نور و رحمتش به همه شما خوانندگان گرامی و محبان محمد و آل محمد(ص).

گزنه | مازیار بیژنی

کمیسیون امنیت و ضد تروریسم فرقه رجوی آزادی دیپلمات ایرانی را به عنوان یک اقدام تروریستی محکوم کرد!